

Broedvogelinventarisatie
 "DE WIERINGEN" en het "HOUTGLOP"
 in de Kennemerduinen - voorjaar 1967.

Als doel voor het jaar 1967 werd gesteld "De Wieringen" op broedvogels te inventariseren. Vanwege de gemakkelijke inventarisatie per fiets vanaf twee wegen, is het belendende "Houtglop" als extra mede op broedvogels geïnventariseerd.

Beschrijving "De Wieringen"

De Wieringen is gelegen in de bijna uiterste N.W. punt van de Kennemerduinen, en als begrenzing werd genomen in het Noorden Duin- en Kruidberg, in het Zuiden de betonweg, in het Westen "Het Houtglop" en in het Oosten de weg, die de Wieringen van het klein Olmen scheidt.

Het is een terrein van de Kennemerduinen, dat waarschijnlijk het minst is opengelegd voor het publiek. In het zuid-oosten bevindt zich slechts één onopvallend, en deswege weinig betreden voetpad; verder zijn er twee ruiterpaden, één aan de uiterste noordgrens, en één in het oostelijk gedeelte, maar al deze drie paden, door de ligging van natuurlijke barrières in de vorm van vrij hoge duinruggen zo gelegen dat de gevolgen van het voetgangers- en ruiterverkeer het eigenlijke karakter van de "Wieringen" niet aantasten.

Ornithologisch gezien heeft dit voordelen; door het besloten karakter van oudsher is namelijk, naar we mogen aannemen, de oorspronkelijke vogelstand niet aangetast. Uit de praktijk is immers gebleken, dat waar het publiek vrijelijk toegang heeft op een dicht wegennet, de grote vogels vrij spoedig de wijk nemen, terwijl de broedvogelstand van de kleine zangvogels praktisch gelijk blijft.

Een en ander is dus hier niet op van toepassing, en het gemis van vergelijkingsmateriaal van vroegere inventarisaties is hierdoor van niet zo groot belang; hoewel dit natuurlijk altijd interessant blijft.

Mede door het biotoop, bestaande uit buitenduinen met een dichte duindoornbegroeiing, met in het centrum een grote, vrij vlakke kom met weinig hooggaand hout, kunnen we het terrein bestempelen als het terrein van de grote vogels, zoals zilvermeeuw (een vrij grote kolonie) wulp, scholekster, Kievit, hout- en tortelduiven en enkele bergeenderen, terwijl gedurende de inventarisatietijd constant ± 5 paar kauwtjes werden waargenomen, welke echter niet als broedvogel aangemerkt mogen worden.

In de kom bevinden zich een vijftal kleine bossages, welke weer hun eigen vogelbevolking hebben, voornamelijk kleine zangers en één houtsnip. Verder bevinden zich er een paar behoorlijke roestplaatsen van de zilvermeeuw.

Vanaf alle duintoppen heeft men een schitterend uitzicht op de grote kom, en wij zijn tot de slotsom gekomen, dat "De Wieringen" een uniek stuk duinterrein is in de Kennemer duinen, zo niet in geheel Kennemerland.

In totaal werd het gebied 14 maal bezocht.

Aantekeningen bij de territoria van de "Wieringen".

- Boomleeuwerik : 4 territoria, een verheugend getal. We constateerden een toename in de gehele Kennemerduinen ten opzichte van enkele jaren geleden.
- Fitis : 16 territoria. Dit lijkt betrekkelijk gering, dit i.v.m. het ontbreken van voldoende opgaand hout.
- Zilvermeeuw : Als we alle berichten mogen geloven, dat de laatste tijd veel minder zilvers op strand en zee worden gezien, is de zilvermeeuwstand in "De Wieringen" prima te noemen. De hoogste telling was 250 paar volwassen vogels. Hoeveel paar hiervan tot broeden is gekomen, is helaas niet bekend, daar bij de inventarisaties de nesten nooit opgespoord worden. In dit geval, gezien de zojuist voor genoemde alarmering, ware het dienstig geweest, indien de nesten wel hadden kunnen worden geteld. Maar mede door een voorzomervakantie van ondergetekende en nog een van de onderzoekers, kon dit niet plaats vinden.

Beschrijving "Het Houtglop"

Het Houtglop is gelegen in de N W hoek van de Kennemerduinen, in het Westen begrensd door het vakantie-bunkerdorp

"Het Schuitemgat" en Rijnlands Duinen, in het Noorden door Duin- en Kruidberg en in het Oosten door de "Wieringer".

Het is een mooi, langwerpig dal, dat, ondanks dat het vlak naast de "Wieringen" is gelegen, een totaal andere structuur heeft, geen open vlakte, maar overwegend dichte ligusterbegroeiing, aldus weinig gelegenheid biedend voor grondvogels, en door het ontbreken van opgaand hout, ook geen bomenbroeders. Het geringe aantal broedsoorten (8) is hierdoor verklaard. Door het voldoende voorkomen van nestgelegenheid voor de tapuit, is deze, voor een betrekkelijk klein gebied, rijk vertegenwoordigd: 3 pa r.

De witte kwik en de boompieper hebben waarschijnlijk in Rijnlands Duinen gebroed.

<u>Aantal territoria:</u>		
	"DE WIERINGEN"	"HET HOUTGLOP"
Boompieper		2
Boomleeuwerik	4	
Houtduif	4	
Tortelduif	2	
Fitis	16	2
Gekraagde Roodstaart	3	
Grasmus	9	1
Heggemus	7	3
Koolmees	1	
Merel	2	1
Nachtegaal	4	
Scholekster	4	
Wulp	5 à 6	
Kievit	6	1
Tapuit	2	3
Roodborsttapuit	2	1
Houtsnip	1	
Kneu	2	3
Bergeend	2	
Ekster	1	
Vlaamse Gaai	1	
Paapje	1	
Zilvermeeuw	+ 250 paar	
Witte kwikstaart		1

Onderzoekers waren de Heren L.P. Gieske, AP. Schrikker,
J. van Stigt en ondergetekende

Namens de onderzoekers,
C. de Groot,

Fenologische waarnemingen Kennemerland 1967

Soort	1e datum	aantal	plaats en gemeente 1e waarneming
1. Tjiftjaf	8 maart	1	A.W. Vogelenzang
2. fitis	1 april	6	A.W. "
3. boerenzwaluw	12 april	2	Mooie nel Haarlem
"	" "	1	Ipenrode Heemsted
4. gele kwikstaart	1 april	1	D + K. Velsen
5. gekr. roodstaart	9 april	1	Zeeweg Bloemendaal
6. rietzanger	14 april	1	Mooie Nel Haarlem
7. visdief	16 "	1	A.W. Zandvoort
8. tapuit	29 maart	3	A.W. Zandvoort
9. zwartkopje	1 april	1	K D Bloemendaal
10. tuinfluiter	25 april	2	A W Vogelenzang
11. grasmus	18 "	1	A W Zandvoort
12. bramsluiper	25 "	1	K D Bloemendaal
13. huiszwaluw	25 "	2	Spaarndam Bloemendaal
14. nachtegaal	22 "	1	K D Bloemendaal
15. zwarte stern	12 "	1	Mooie Nel Haarlem
16. tortelduif	17 "	1	D + K Velsen
17. bonte vliegenv.	19 "	1	" "
18. grauwe vliegenv.	15 mei	1	" "
19. gierzwaluw	25 april	1	Haarlem
"	" "	1	Spaarndam Haarlem
20. koekoek	12 "	1	K.D. Bloemendaal
21. wielewaal	4 mei	1	A.W. Vogelenzang
22. spotvogel	11 mei	1	Ipenrode Heemstede
23. fluiter	2 "	1	D + K Velsen
24. oeverzwaluw	28 april	5	A.W. Zandvoort
25. Zomertaling	7 maart	1	Heksloot Haarlem
26. Lepelaar	11 april	3	Haarlemmerliede
27. boompieper	30 maart	1	A W Vogelenzang
28. paupje	1 april	1	K D Bloemendaal
29. sprinkhaanrietzanger	13 april	1	A W Zandvoort
30. boomvalk	2 mei	2	De Hout Haarlem
31. grutto	26 febr.	17	Heksloot Haarlem
32. kemphaan	26 febr.	4	" "
33. tureluur	26 febr.	2	" "
34. kleine plevier	1 april	1	A W Vogelenzang

	Soort	2e datum	aantal	plaats en gemeente van waarneming
1.	tjiftjaf	18 maart	2	A.W. Vogelenzang
2.	fitis	3 april	4	A.W. "
3.	boerenzwaluw	13 april	2	Mooie Nel Haarlem
	"	"	1	Spanrode Heemsted
4.	gele kwikstaart	2 "	3	Mooie Nel Haarlem
5.	gekr. kwikstaart	15 "	1	A W Vogelenzang
	"	15 "	1	K D Bloemendaal
6.	rietzanger	27 "	2	Mooie Nel Haarlem
7.	visdief	19 "	1	" " "
8.	tapuit	1 "	1	K D Bloemendaal
9.	zwartkopje	17 "	1	D + K Velsen
10.	tuinfluiter	2 mei	1	D + K Velsen
11.	grasmus	24 april	1	K D Bloemendaal
12.	braamsluiper	29 april	1	K D "
13.	huiszwaluw	2 mei	1	A W Zandvoort
14.	nachtegaal	23 april	1	K D Bloemendaal
15.	zwarte stern	24 april	2	Noordzee --
16.	tortelduif	23 april	1	A W Vogelenzang
17.	bonte vliegenvanger	2 mei	1	A W "
18.	grauwe vliegenv	16 "	1	A W "
19.	gierzwaluw	29 april	3	Haarlem "
	"	2 mei	10	Spaarndam Haarlem
20.	koekoek	18 april	1	A W Zandvoort
21.	wielewaal	5 mei	1	K D Bloemendaal
22.	spotvogel	12 mei	1	Haarlemmerliede
23.	fluiter	6 mei	1	A W Zandvoort
24.	oeverzwaluw	7 mei	2	K D Bloemendaal
25.	z. ortaling	21 maart	2	A W Zandvoort
27.	boompieper	21 maart	2	A W Vogelenzang
26.	lepelaar	-	-	-
28.	paapje	25 april	1	A W Zandvoort
29.	sprinkhaanrietzanger	15 april	1	K D Bloemendaal
30.	boomvalk	7 mei	1	K D "
31.	grutto	-	-	-
32.	Kemphaan	-	-	-
33.	tureluur	-	-	-
34.	kleine plevier	4 april	1	A W Vogelenzang

Verklaring der afkortingen

A W Amsterdamse Waterleiding Duinen
D K Duin en Kruidberg
K D Kennemerduinen

De volgende waarnemers hebben aan dit overzicht meegewerkt:

T. Bloem	L. Gieske	A. Samson
J. v.d Elst	C. de Groot	T. van Spanje
E. Dijkstra	A. Kooy	H. Vermeulen
K. Eigenhuis	H. Niesen	P. Woortman

Alle ingestuurde lijsten zijn opgestuurd naar de C. J. N.
t a. v. de Heer L. Buurma te Amsterdam, die ons heeft verzocht
aan dit onderzoek mee te doen.

L. Gieske.